

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/183/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

195/2017. (IX. 28.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2017. április 21-én előterjesztett **panaszát** 2017. szeptember 28-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a P.-i Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, illetve alapjogot sértő intézkedés nem megállapítható.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2017. április 21-én, postai úton terjesztette elő beadványát, amelyben a vele szemben 2017. április 19-én foganatosított rendőri intézkedést kifogásolta.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy panasszal él a 2017. április 19-én P., K.-Gy. út M. autókereskedésben, segélyhívásra foganatosított rendőri intézkedés hatására megjelent rendőrökkel szemben, mivel hatáskörüket túllépve, törvénytelen módon jártak el.

2017. április 13-án P., a M. autókereskedésben vásárolt a panaszos és felesége, előzetes egyeztetés után egy Renault Mégane típusú személygépkocsit, amelynek vételárát a gépjármű átírási költségével együttesen készpénzben a telephelyen kifizették, de mivel az autó az előzetes telefonbeszélgetés során a jelzett 18 hónap műszaki vizsgával ellentétben csak 8

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

hónappal rendelkezett a saját költségükön friss műszaki vizsgát kértek a tulajdonostól. A tulajdonos állítása szerint az autó kifogástalan állapotban volt, ezért maximálisan 35.000 Forintnál nem lehet több a költség; ha igen, azt ők állják, de úgy is számlát fognak kapni róla. A műszaki vizsga időpontját 2017. április 19-ére jelölte ki és 8 óra 30 percre kellett odaérni. Az autót 9 óra 30 perckor elvitték vizsgára és 12 órakor hozták onnan vissza levizsgáztatva. Ezt követően azt az okmányokkal együtt átadták a panaszosnak és feleségének. De, mivel a panaszos egészségügyi állapota jelentősen romlott (tüdőgyulladás), így sietősen elindultak K. felé. D. álltak meg a gyógyszertár előtt, ahol gyógyszert váltottak ki és közben átnézték a vizsgáról kapott számlát és a forgalmi engedélyt. Ekkor észlelték, hogy az autó vizsgáztatása összesen 25.000 Forint volt az átvételi bizonylat alapján. Mivel már harmadízben vásároltak ennél a kereskedőnél és ez idáig semmi probléma nem volt, így telefonon felhívták és jelezték, hogy valószínűleg elfelejtettek visszaadni nekik 10.000 Forint különbözetet és kérték, hogy ezt bankszámlára való utalással tegyék meg. Legnagyobb megrökönyödésükre a tulajdonos (M. L.) minősíthetetlen hangon és ocsmány stílusban visszautasította a kérést és kereken megtagadta a különbözet megfizetését. Több ízben is próbálták telefonon elérni és megbeszélni vele az ügyet, de ő elzárkózott ez elől, kinyomta a telefonját, nem volt elérhető. Ezek után felhívták a NAV-ot, mondták nekik, hogy ez egy kisebb értékre elkövetett csalás esete és ez a rendőrségre tartozik. Ezek után a 112-es segélyhívón tettek bejelentést az esetről, ahol figyelembe vették a tulajdonos negatív hozzáállását, ezért őket arra kérték, hogy menjenek vissza P. az autókereskedés elé, de ne menjenek be, csak ha az intézkedésre kiküldött járőr is ott lesz és ott tisztázzák a helyzetet. A megérkezésükkor már a helyszínen tartózkodott két rendőr, akik az iratok megtekintése után úgy nyilatkoztak, hogy nem lesz semmi probléma, megkapják a pénzüket és békével mehetnek. Minden megfordult abban a pillanatban, amikor a tulajdonos felbőszült bika módjára megérkezett a telephelyre fél óra múlva és agresszív magatartása és becsmérlő szavai melyekben a „patkányok, a cigányok, a szopjatok le” szavak csak enyhe jelzők az általa tett kijelentésekből a helyszínen jelen lévő rendőrök még csak rá sem szóltak, még akkor sem, amikor a panaszos egyik karját megragadva a tulajdonos szinte kilökte a telep irodájából. A rendőrök ezek után szóltak, hogy menjenek ki az autóba és hagyják el a telephelyet és ott kint várakozzanak, amit a panaszos és felesége meg is tettek. Amíg a letakart kamerák alatt a rendőrök kávéztak a panaszos és felesége kint voltak. Látszott, hogy a magatartásuk milyen fordulatot vett és nem igen lehetett arra számítani, hogy esetleges konfliktusban a segítségükre lennének, ezért a 107-en jelezték a rendőrök hozzáállását, hogy velük ordítottak és a másik félre rá sem szóltak. Így a panaszos egy másik járőr helyszínre küldését kezdeményezte. Ekkor kopogott az egyik rendőr az autó ablakán, hogy várjanak, lehet lesz megoldás, majd szólnak. Így a panaszos és a felesége a központnak annyit mondtak, hogy várnak még 10 percet, és ha nem történik semmi, akkor kéri a másik járőr kocsit. Pár perc múlva jött az egyik rendőr és szólt, hogy menjenek be, írjanak alá egy papírt és akkor megkapják a nekik járó összeget. Az irodába történő belépésüket követően, ahol egyébként már a tulajdonoson kívül még két ember is volt, a rendőrök minősíthetetlen hangon, üvöltve követelték, hogy írják alá az eléjük rakott papírt. Ezt a papírt egyébként az egyik rendőr írta az irodában található számítógépen és nem azt tartalmazta, amit szóban elmondtak. A rendőr üvöltött és azt kiabálta a panaszosnak, hogy csak akkor kapják meg a pénzt, hogy ha felhívják a 112-t és az ő által diktált mondatot elmondják; ellenkező esetben nem járnak jól. Mindeközben a tulajdonos ordítva mocskolta mindkettőjüket, a panaszos feleségének nem rég elhunyt édesapját gyalázta és a két rendőr ezt még a panaszos kérésére sem állította le, hanem ők is ellenük fordultak. A panaszos felháborítónak tartja, hogy a rendőrök az üvöltözésükkel és agresszív, fenyegető magatartásukkal olyan irat aláírására kényszerítették őket, amelyet nem akartak aláírni. A telefonba (112) olyat kellett mondaniuk, ami nem igaz. Amit a rendőrök tettek, ahhoz nem volt joguk, sőt hatáskörük sem. Az irodában a rendőrségre bekötött kamera üzemel, amely

ugyan hangot nem rögzít, de a felvételen jól kell látszania az agresszivitásnak a papír és a pénz dobálásának és annak a zsarolásnak, hogy az aláírást megkapják arról, hogy a későbbiekben nem tesznek ellenük semmit, ellenkező esetben nem járnak jól. Közben a tulajdonos szitkozódva fenyegette meg őket, hogy úgy is megtalálja őket és behajtja ennek az összegnek a többszörösét és a panaszost és feleségét pedig eltakarítja az útból, hiszen csak férgek. Végül, hogy kilátástalan helyzetükből szabadulni tudjanak, aláírtak egy papírt, nem véletlenül négy különböző aláírással. Csak akkor kapták meg a pénzüket, amikor a 112-nek a bediktált dicsérő és köszönő mondatot elmondták. Amikor már megfelelő távolságban voltak (T.) a 112-es számon jelezték, hogy a panaszos által, előzőleg tett „dicsérő” mondatok egyáltalán nem a saját véleményét jelentették, valamint az aláírt irat sem a saját akaratából lett aláírva.

A 112-es segélyhívón a panaszosnak ígéretet tettek arra, hogy az aznapi M. autókereskedéssel kapcsolatos segélyhívását megőrzi és a Testület kérésére elküldik, valamint a helyiségben működő kamerafelvételek is bizonyítják a panaszos véleménye szerinti agresszív magatartást.

A panaszos „utóiratként” megjegyezte, hogy amikor megfelelő távolságra elhagyták a helyszínt, hogy ne tudják követni őket, a felesége felhívta a 112-es segélyhívó telefonszámot és elmondta az ott lévő hölgynek, hogy a fél órával ezelőtt elhangzott köszönetnyilvánítást kényszerítő hatás alatt kellett elmondani, amit a rendőrök bediktáltak, valamint az aláírás is kényszerítő hatás alatt történt, mert nem akarta aláírni. Kérte a 112-es munkatársat, hogy az egész napi segélyhívások hangfelvételét őrizték meg és adják át a Testületnek.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) Sz. Z. r. szds. a P.-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Határrendészeti és Közbiztonsági Alosztály vezetője 2017. május 22-én készítette el a sérelmezett rendőri intézkedés kapcsán a panasz kivizsgálásról szóló átiratát.

A százados jelentette, hogy 2017. május 17-én B. T. r. örgy. osztályvezető arról tájékoztatta, hogy a P.-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Járőr-és Őrszolgálati Alosztályon dolgozó két járőr (V. S. r. tzls., illetve K. K. r. őrm.) 2017. április 19-én tett egyik intézkedésével kapcsolatban panaszt terjesztettek elő a Testületnél. Az egyik érkezett anyagot a százados részére átadta és utasította a szükséges intézkedések megtételére a panasz pártatlan kivizsgálásának segítése érdekében. A panaszolt két rendőr közvetlen előjárója M. A. r. szds. alosztályvezető határőrizeti feladatok okán 2017. május 25-ig átrendelésre került Csongrád megyébe.

A r. szds. a panaszt kivizsgálta és annak során az alábbiakat állapította meg.

A panaszos és felesége 2017. április 21-én kelt panasza alapján a Testület vizsgálatot indított. A V. Megyei Ellenőrzési Szolgálat átiratában 2017. május 23-án 10 óráig biztosított határidőben kérte az intézkedés kivizsgálását, illetve a Testület által kért iratok,

kamerafelvételek beszerzését és megküldését. 2017. május 17-én a Robotzsaru rendszerben a panaszolt intézkedéssel kapcsolatban kutatást folytatott le az alosztályvezető. Ennek eredményeképpen megállapította, hogy a panaszolt intézkedés napján 8 óra és 20 óra között Figyelő 921 hívónévvel V. S. r. tzls. (szolgálatirányító parancsnok) és K. K. r. őrm. (Körmend RSZKI, próbaidős őrmester) láttak el gépkocsizó járőrszolgálatot. A járőrvezető V. S. r. tzls. volt, K. K. r. őrm. önállóan nem intézkedhet, csak a járőrvezető utasítására. Az intézkedésről 2017. április 19-én K. K. r. őrm. jelentést készített, amely tartalmazza, hogy az abban rögzített tényállást a TIK ügyelet felé is megjelentették.

Az alosztályvezető mindkét intézkedő rendőrt meghallgatta. Egybehangzóan azt állították, hogy a panaszossal és a feleségével is tisztelettudóan beszéltek, intézkedésük a vita békés elintézésére irányult, illetve a szükséges felvilágosítást mindkét fél részére megadták. Állításuk szerint az intézkedés során nem fogyasztottak kávé, sem M. L.-t, sem pedig a panaszost vagy a feleségét korábban nem ismerték. Intézkedésüket pártatlanul, a hatályos jogszabályoknak megfelelően hajtották végre. V. S. r. tzls-t ezt követően utasította egy részletes jelentés elkészítésére a Testület által kért szempontok figyelembe vételével.

M. L. ügyvezetőt az alosztályvezető 2017. május 22-én reggel tudta elérni. Részére megkeresést kézbesített személyesen, amelyben kérte a kamerafelvételek átadására. A rendőr 10 órakor személyesen ellenőrizte az ügyfélváróban a kamerát. A váróban a bejáratnál jobb oldali falon található egy darab biztonsági kamera, amely az ügyfélváróban történő eseményeket rögzíti hang nélkül. A kamera nincs bekövetve sem a rendőrségre, sem pedig biztonsági céghez. A rögzítésre használt szervergép helyben található. B. K. A. alkalmazott segítségével leellenőrizte, azonban megállapítást nyert, hogy a felvétel időközben törlődött. A kamera mozgás alapján rögzít, adatmennyiségtől függően 10-30 napig őrzi meg a felvételeket, majd automatikusan felülírja azokat. Hangrögzítés az irodában nem történik. M. L. ügyvezetőt a szükséges mértékben tájékoztatta az adatkérés okáról és céljáról. Az esetre jól emlékezett. Megerősítette a rendőrök által elmondottakat, miszerint a panaszossal és feleségével tisztelettudóan beszéltek a rendőrök. M. L. – elmondása szerint – valóban ideges volt, feltehetően ez látszott is rajta, de ennek ellenére a vevőket nem sértegette és nem fenyegette meg. A kérésüknek mindenben eleget tett, kifizette a kért összeget és még az üzemanyag kiadásra is adott 2.000 Forintot. A rendőri intézkedésnek több tanúja is volt: a kereskedés alkalmazottja (B. K. A., Cs. I., B. Cs.), valamint egy távolabbi ismerős (N. Sz.). M. L. mellékelte a pénz átadásáról készített elismervényt, valamint a jármű javításáról a számlát.

A rendőrök, valamint M. L. meghallgatása, továbbá a rendőri jelentés alapján az alábbi tényállás volt megállapítható.

A panaszosok már korábban több alkalommal vásároltak használt gépkocsit a Montax autódudvarban. A 2017. április 13-án megvásárolt használt járművet friss műszakival kívánták átvenni. M. L. tájékoztatta őket, hogy maximum 35.000 Forintból a műszaki vizsga április 19-én meglesz, amennyiben ennél az összegnél magasabb lesz a költség, akkor azt a kereskedő átvállalja. A műszaki vizsga díja 25.000 Forint volt, a sikeres vizsgáztatáshoz szükséges javítások pedig 10.000 Forintba kerültek, amely összegről számlát M. Gy. ev. a panaszos felesége részére kiadott. A műszaki vizsgáztatásról készült számla a jármű kesztyűtartójában volt, a javításról kiállított számla azonban a kereskedésben maradt. A vevők – a panaszlevél szerint – Devecserben vették észre, hogy az általuk műszaki vizsgáztatásra átadott 35.000 Forintból csupán 25.000 Forintról van számla. Ekkor előbb telefonáltak, majd mikor M. L. telefonon tájékoztatta őket a másik számláról, visszatértek a kereskedéshez, de előbb

telefonon bejelentést tettek a NAV-hoz, illetve a helyszínen a segélyhívón keresztül rendőrt kértek. A kiérkező rendőrök a helyszínen először a panaszoszt és feleségét találták. Már ott biztosították őket arról, hogy a helyzet megnyugtató rendezését fogják szorgalmazni. Később érkezett meg M. L., aki átadta a számlát a vevőknek, akik azonban követelésüket fenntartották.

A megállapított tényállás alapján egyértelművé vált az alosztályvezető számára, hogy sem szabálysértés, sem bűncselekmény nem történt, tehát a rendőrségnek nincs hatásköre az ügyben. A szükséges tájékoztatást mindkét fél részére megadták, nevezetesen azt, hogy az esetleges további vita polgári jogi úton rendezhető. Az intézkedés közben sem a rendőrök, sem M. L. részéről nem hangzott el becsületsértő kifejezés, vagy fenyegetés.

Mivel a vevők számlát nem fogadtak el, M. L. úgy döntött, hogy többet ér a kereskedés jó híre, mint a követelt 12.000 Forint, ezért inkább azt kifizette a panaszosnak. A pénzüsszeg átadását megelőzően azonban átvételi elismervényt készített. A panaszos felesége a pénz átvételét (10.000 Forint a műszaki vizsgáztatás árából visszajáró összeg, valamint 2.000 Forint üzemanyag költség) aláírásával nyugtázta. A pénz átvételét követően a vevők megnyugodtak és elégedettek voltak. Felhívták a segélyhívó számot és dicsérték a rendőri intézkedést. Ezt kényszer nélkül tették, egyébként is életszerűtlen az alosztályvezető véleménye szerint, hogy erre bárkit is kényszerítsenek.

A rendőri intézkedés a vevők számára megnyugtatóan zárult. A tájékoztatáson kívül egyéb rendőri intézkedés – jogsértés hiányában – nem vált szükségessé. Eladó és vevő között kialakult vitának, valamint a rendőri intézkedésnek több tanúja is volt. A tanúk adatait szükség esetén M. L. közölni tudja.

Az intézkedő rendőrök és M. L. egybehangzóan arról számoltak be, hogy a vevők zavartan viselkedtek. A panaszos keveset beszélt, azonban a felesége folyamatosan magyarázott, folyamatos hangulatváltozások jellemezték a viselkedését. Egyik pillanatban kiabált, majd megnyugodott és köszönte a segítséget. Az intézkedés alatt tanúsított inadekvát viselkedés miatt indokoltnak tartotta az alosztályvezető a panaszos és felesége Netzsaru rendszerben történő átfogó (dokumentált) ellenőrzését. Megállapítható, hogy mindkét panaszos évek óta pszichiátriai beteg. A kutatás eredményeképpen az elmúlt öt év releváns iratait mellékelte a jelentéséhez.

A vizsgálat során beszerzett adatok alapján megállapítható, hogy a rendőri intézkedés jogszerű és szakszerű volt. A helyzetet az intézkedő rendőrök jól mérték fel, sem többet, sem kevesebbet nem tettek, mint amennyi az adott helyzetben szükséges volt. A vitás helyzet megoldódott, további intézkedés pedig nem volt szükséges. Az elhangzott szavakat hangfelvétel hiányában nem lehetett pontosan rekonstruálni. A panaszosok szavahihetőségének vizsgálatánál – a százados álláspontja szerint – jelentőséggel bír az előéletük, ezért a panasz érdemi elbírálásához javasolja csatolni a legújított előzményi adatokat.

2) Az autókereskedés tulajdonosa (M. L.) a rendőrség megkeresésére reagálva 2017. május 22-én kelt levelében az alábbi tájékoztatást nyújtotta a sérelmezett rendőri intézkedés kapcsán.

A sérelmezett rendőri intézkedés napján a kamerafelvételek törlődtek a rendszer beállítása miatt (max. 30 napot rögzít, adatmennységtől függően). Tájékoztatásul közölte, hogy biztonsági kameráik hangot nem rögzítenek, a rendőrségre nincsenek bekötve. A vevőket sem ő, sem pedig a rendőrök nem sértegették, tisztelettudóan bántak velük. A vita abból alakult ki, hogy szerintük visszajárt volna 10.000 Forint a műszaki vizsga árából, amely költségeket M. L. számlával igazolt feléjük, ennek ellenére a kért 10.000 Forint helyett 12.000 Forintot üzemanyag költséggel együtt visszaadott nekik a saját pénzéből. A rendőri intézkedés korrekt volt, a vita a rendőrök segítségével oldódott meg. A rendőrök tájékoztatták a panaszost és feleségét, hogy az ügy nem rendőrségi hatáskörű, hanem polgári peres úton rendezhető. M. L. megjegyezte, hogy a két intézkedő rendőrt korábban nem ismerték, kávéval nem kínálták őket, ellenben a vevőket igen, akik azt elfogadták. Az átvizsgálásról szóló számlát és a pénz átadásáról szóló nyilatkozatot csatolta. Megítélésük szerint kiszámíthatatlanok és idegileg labilisak voltak, amit a pár percenkénti hangulat-és véleményváltozásuk miatt gondolnak; ezt azonban nem tették szóvá. Amennyiben szükséges a kollégákat tanúként a rendőrség rendelkezésére bocsátja (B. K. A., Cs. I., B. Cs., N. Sz.).

3) K. K. r. őrm. 2017. április 19-én kelt rendőri jelentésében előadta, hogy gépkocsizó járőrszolgálatot látott el, amely során 2017. április 19-én 15 óra 10 perckor a V. Megyei TIK ügyeletvezető utasítására megjelent a P., Gy. úton lévő M. Autókereskedésnél, mert onnan H. H. (a panaszos felesége) bejelentést tett, miszerint a múlt héten vásárolt egy autót a fent említett autókereskedésben. M. L. a M. igazgatójával anyagi vitájuk keletkezett egy műszaki vizsgával kapcsolatban, amelyet M. L. intézett volna. A panaszos felesége a műszaki vizsgára 35.000 Forint készpénzt adott át a M. igazgatójának M. L.-nak, amelyet ő átvételi elismervényen át is vett. A műszaki vizsga 25.000 Forintba került, azonban egyéb költségek merültek fel a vizsgáztatás során, amely további 10.000 Forintot igényelt. A M. igazgatója minden költséget számlával igazolt. A panaszos felesége betegségére és személyi körülményeire való tekintettel M. L. a hölgy sérelmének eleget téve 12.000 Forint készpénzt adott vissza, amelyet a panaszos felesége átvételi elismervényen át is vett. Ezzel a közöttük kialakult konfliktus tisztázódott. Egyéb rendőri intézkedésre nem került sor.

A fent leírtakat a V. Megyei TIK ügyeletvezető felé továbbította.

A helyszínen jelen volt még V. S. r. tzls. is.

4) V. S. r. tzls. 2017. május 21-én kelt részletes rendőri jelentésében előadta, hogy 2017. április 19-én 8 órától 20 óráig gépkocsizó járőrszolgálatot látott el K. K. r. őrm.-rel P. város területén. A gépkocsizó járőrszolgálatuk ellátása közben a V. TIK ügyelet azt az utasítást adta nekik, hogy menjenek P., Gy. úton található M. autókereskedéshez, mert bejelentés érkezett a 112-es segélyhívó számra a panaszos feleségétől, hogy közte és az autókereskedés között pénzbeli követelés kapcsán, vita alakult ki.

Az utasításban elhangzott, hogy a panaszos és felesége jelenleg még nem tartózkodnak a helyszínen, azonban úton vannak oda. A helyszínre a segélyhívást követően percek belül kiérkeztek. A helyszínre történő kiszállásuk jogalapját a TIK ügyeletes utasítása jelentette, célja pedig a vitás helyzet megnyugtató rendezése volt. A rendőrök már a helyszínen tartózkodtak, amikor a panaszos és felesége még csak úton volt az autókereskedéshez, tekintettel arra, hogy a TIK ügyeletes utasításakor a helyszíntől nem tartózkodtak a rendőrök távol.

A panaszos és felesége helyszínre érkezését követően megkérték őket arra, hogy pontosan ismertessék a tényállást és arról tájékoztatták őket, hogy az autókereskedő M. L. a M. Autóház tulajdonosa a helyszínre érkezését és meghallgatását követően tudják a helyzetet megnyugtatóan tisztázni. A tényállás a felek által történő ismertetése után, egyértelműen megállapítást nyert, hogy sem bűncselekmény, sem szabálysértés nem valósult meg, a pénzügyi vita egy polgári peres eljárásban érvényesíthető. Mindezek ellenére a panaszos és felesége ragaszkodott ahhoz, hogy a helyszínen maradjanak a rendőrök, amelyet természetesen meg is tettek.

A kereskedés vezetője M. L. a helyszínre érkezését követően a panaszossal és feleségével pénzügyi vitába keveredett, azonban fizikai bántalmazás nem történt egyik fél részéről sem. A verbális vita során az indulatok sem fokozódtak olyan szintre, amely rendőri közbeavatkozást igényelt volna. Az autókereskedő részéről nem hangzottak el olyan kijelentések, amelyekkel szabálysértést, bűncselekményt valósított volna meg, vagy a panaszosok személyéhez fűződő bármely jogát sértette volna. A vita békés és gyors rendezése érdekében M. L. részéről bemutatásra került az összes olyan számla, amely a 35.000 Forint autóra történő fordítását megalapozta. A panaszos és felesége autója friss műszaki érvényességet kapott, a számlák ennek és az autó átvizsgálásának költségét is teljes összegben lefedték.

M. L. azt nyilatkozta a rendőröknek, hogy nagyon ideges lett az alaptalan követeléssel kapcsolatban, de már lehiggadt és nem szeretné, ha bármelyik vevője méltatlankodva távozna tőle. Ezt követően a pénzügyi vita békés rendezése miatt M. L. úgy döntött, annak ellenére, hogy számlákkal tudta igazolni a panaszos és felesége követelésének megalapozatlanságát, korukra és egészségi állapotukra, valamint a már kialakult üzleti kapcsolataikra tekintettek a követelt 10.000 Forintot, valamint az ideutazás költségét (2.000 Forint) is kifizeti. Az összeget a helyszínen átadás-átvételi elismervényen átadta a panaszosnak és feleségének.

A fent leírtak alapján a tényállás teljes körű tisztázására és a vitás helyzet békés rendezésére törekedtek a rendőrök, amely céljukat sikerült elérniük. A helyszínen a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően, mind a panaszossal és feleségével, mind az autókereskedővel tisztelettudóan jártak el, nem kiabáltak egyik féllel sem. M. L. a vita hevében sem mondott olyat a panaszos és felesége irányába a rendőrök jelenlétében, amellyel őket személyhez fűződő jogaikban megsértette volna. Amennyiben ilyet észleltek volna, természetesen azonnal közbeléptek volna. A helyszínen semmit nem fogyasztottak el, kávét sem.

A panaszos és felesége által aláírt jövőbeli követelést kizáró és a helyzetet megnyugtatóan rendező, az autókereskedő által megszerkesztett és kinyomatott nyilatkozatot M. L. kérésének megfelelően a panaszos és felesége egyértelműen önszántából írta alá, az aláírásra sem az autókereskedő, sem pedig a rendőrök nem kényszerítették őket. Fenyegetés sem a panaszos és felesége, sem az autókereskedő részéről nem történt a helyszínen, így ezzel kapcsolatban nem volt szükséges a rendőröknek közbelépni.

A panaszost és feleségét nem kérték és nem is utasították arra, hogy a 112-es segélyhívó számot ismételten tárcsázva a TIK ügyeletesnek az eljárásukat dicsérjék. A rendőr meglehetősen életszerűtlennek tartja, hogy a rendőrök ilyet kérjenek vagy erre kényszerítsenek állampolgárokat az eljárásuk során. Tekintettel arra, hogy a vita megnyugtatóan és eredményesen rendeződött a rendőrök részéről, így a panaszos és felesége – a rendőr álláspontja szerint – köszönetként kívánta jelezni a központ felé a rendőrség

eljárásnak eredményességét. Tapasztalta, hogy a panaszos hívást kezdeményez, majd a beszélgetést követően jelezték neki, hogy erre nem volt szükség, nekik ez a munkájuk.

A rendőr megjegyezte, hogy a panaszos és felesége az intézkedés teljes ideje alatt zavartan viselkedett. Ez abban nyilvánult meg, hogy a viselkedésük nagyon hullámzó volt, hol túlzott barátkozással, hol pedig hisztérikus dührohamokkal, ellenségesen viszonyultak hozzájuk és a kereskedőhöz is. Az általa adott felvilágosítást nem akarta egyikük sem megérteni, többször el kellett azt a részükre ismételni,

Az intézkedést K. K. r. őrm. biztosította, aki érdemi intézkedést nem hajtott végre.

A jelentést Sz. Z. r. szds. alosztályvezető utasítására tette meg.

5) A rendőrség egy DVD-lemezt és egy CD-lemezt bocsátott a Testület rendelkezésére különféle hangfelvételekkel.

a) Az első hangfelvétel (6 perc 27 másodperc hosszúságú) a rendőrök belső rádióforgalmazását tartalmazza. A tényállási elemeket egymással közölték és megállapították, hogy a felek között olyan jogvita van, amely – megegyezésük hiányában – polgári peres útra tartozik. A beszélgetés többi része a panasz elbírálása szempontjából releváns rendelkezést nem tartalmaz.

b) A második hangfelvételen (6 perc 8 másodperc hosszúságú) szintén a rendőrség belső rádióforgalmazása hallható. A helyszínen intézkedő rendőr jelenti a központnak, hogy a bejelentő a helyszínen megjelent. Meghallgatta a feleket és jelentette, hogy „a helyszínen egy polgári peres vita” van, amelyhez „semmi közük nincs az ég egy adta világon” és a szükséges felvilágosítást etekintetben megadta. A rendőr azt is mondta a központnak, hogy „nem értem mit keresünk itt”. A központ utasította a rendőrt, hogy rendőri jelentés írása nem indokolt, mert nincs hatáskörük intézkedni. A helyszínen intézkedő rendőr elmondta, hogy „két sort karcolunk a későbbi kellemetlenség elkerülése érdekében”.

c) A harmadik felvétel (5 perc 55 másodperc) szintén a sérelmezett intézkedés napján történt rádióforgalmazás hanganyagát tartalmazza. A helyszínen intézkedő rendőr a központnak jelentette, hogy „nem készítünk erről semmit, írtak egy szerződést, ezzel kapcsolatban minden tisztázva lett, úgyhogy ennyi”.

d) A következő felvétel a panaszos felesége és a V. Megyei Tevékenységirányítási Központ munkatársa közötti párbeszédet tartalmazza (1 perc 11 másodperc). A panaszos felesége – köhögve előadta –, hogy a sérelmezett esemény helyszínére 80 km-t visszavezettek, de nem látnak ott rendőrautót. Előadta, hogy a 112-n a hölgy azt mondta nekik, hogy akkor telefonáljanak, ha megérkeznek és kérte őket, hogy addig ne menjenek be, amíg nincs ott rendőr. A munkatárs közölte a hölgygel, hogy várjanak, mert 40 percet vártak rájuk a rendőrök, mindjárt visszamennek a helyszínre és a türelmét kéri.

e) Az ötödik felvételen (6 perc 19 másodperc) a V. Megyei Tevékenységirányítási Központ rendőr-munkatársa visszahívta a panaszos feleségét. A rendőr a hívása során tájékoztatta a panaszost, hogy ismételt bejelentést tett, amely kapcsán előadta a panaszos felesége, hogy „nekimentek” a férjének (panaszosnak) és őt patkánynak, k*rvának nevezték a rendőrök

jelenlétében, de a rendőrök nem tettek semmit, pedig már 63 éves. A panaszos felesége elmondta, hogy a rendőrök ismerik a tulajdonost és csak nevetnek a rendőrök. A panaszos felesége új járőrt kért a helyszínre, de azok sem tettek semmit. Azt ígérték nekik, hogy megkapják a pénzüket, de várniuk kell. A panaszos felesége elmondta, hogy fáznak, tüdőgyulladással és 40 fokos lázzal érkeztek a helyszínre. A panaszos felesége kérte, hogy vonják felelősségre a rendőröket, vagy adják vissza a pénzüket és engedjék őket haza. A rendőr tájékoztatta a panaszos feleségét, hogy polgári peres vitáról tettek bejelentést, majd a hölgy közbeszólt, hogy feljelentést fognak tenni becsületsértés és tettelegesség miatt. Ha megkapják a pénzüket, akkor semmit nem fognak tenni. Szeretné, hogy ha eldöntenék a kérdést. A rendőr elmondta, hogy a járőr a szükséges intézkedést megtette, mert nem illetékes a dologban. A feleség elmondta, hogy maximum 10 percet várnak, de a rendőr elmondta, hogy nem tud semmit csinálni. A panaszos felesége előadta, hogy a rendőr nem mutatkozott be. A panaszos felesége elmondta, hogy nem kér senkit a helyszínre, hanem megvárja az intézkedő rendőr intézkedését és ha bántalmazták, akkor a Pápai Rendőrkapitányságra megy feljelentést tenni.

f) A következő felvétel a panaszos felesége és a V. Megyei TIK rendőre között folytatott beszélgetést tartalmazza. (3 perc 13 másodperc) A rendőr visszahívta a panaszos feleségét, hiszen a rendőrök megjelentek az intézkedés helyszínén és érdeklődött mikorra érnek oda, amelyre azt felelte, hogy kb. 4 km-re vannak. A rendőr kérte a panaszos feleségét, hogy legközelebb akkor tegye a bejelentést, amikor ott vannak. A feleség elmondta, hogy akkor hívja őket vissza, ha odaérnek. A rendőr kérdezte, hogy honnan jönnek, amelyre azt válaszolta, hogy D-ről indultak és „most is a fák között vannak”. A rendőr megnyugtatta a panaszos feleségét, hogy a rendőrök ott vannak a helyszínen és tájékoztatta, hogy valószínűleg nincs a rendőrségnek hatásköre intézkedni a bejelentése tartalma alapján. A hölgy erre elmesélte, hogy a NAV főosztályvezetőjével folytatott beszélgetést, amely során tájékoztatta őt, hogy hívjon rendőröket. A rendőr elmondta, hogy szóbeli szerződésük volt; a panaszos felesége közbeszólt, hogy nem ismerik egymást, ezért nem is lehetett szerződésük. A rendőr kérte a panaszos feleségét, hogy a helyszínen megjelent rendőrökkel beszélje ezt meg. A panaszos felesége elmondta, hogy mindjárt ott vannak.

g) A következő felvétel a panaszos feleségének a Segélyhívó Központtal folytatott beszélgetését tartalmazza (10 perc 30 másodperc). A diszpécsernek a panaszos felesége előadta a problémáját (beteg, összetörték az autóját, vettek egy 20 éves autót, mindent kifizettek, nem tudják kiváltani a gyógyszereiket, a számlák alapján felhívták a tulajdonost, hogy 10.000 Forinttal tartozik nekik). A diszpécser kérte, hogy menjenek vissza az autókereskedéshez és várják meg ott a rendőröket. A panaszos felesége rendőri intézkedést kért, mert ez szerinte és a NAV szerint is csalás és kéri vissza a pénzét. A diszpécser tájékoztatta a panaszos feleségét, hogy amennyiben rendőri intézkedést kér, akkor vissza kell menniük a helyszínre és ott ismételtelen telefonálniuk kell. A panaszos felesége elmondta, hogy nem fognak bemenni, mert a tulajdonos nagyon durva volt. A diszpécser mondta, hogy ezért kell megvárni a rendőrt és vele majd esetleg bemehetnek; érdemben nem tud segíteni a panaszosnak és feleségének, hanem meg kell várni a rendőröket.

h) A nyolcadik hangfelvételen (3 perc 18 másodperc) a panaszos felesége ismételtelen hívást kezdeményezett a 112-es segélyhívó központhoz. A diszpécser megállapította, hogy már tett bejelentést. 80 km-t autóztak, de nem látják a rendőr kocsit, akik közben hívták őt és kint vannak és megvárják, így szeretné visszakapni a pénzét. A hölgy előadta, hogy betegek, idősök, rokkantak és teljesen zavart, hiszen azt mondta, hogy az „ÁNTSZ azt mondta, hogy

kisebb értékre elkövetett csalás”. A diszpécser kapcsolta a V. Megyei Ügyeletet miután megkapta a szabadvonalat.

i) A kilencedik felvétel (2 perc 35 másodperc) a panaszos felesége és a 112-es segélyhívó központi párbeszédet tartalmazza. A diszpécser már név szerint köszönti a hölgyet, aki ismételten bejelentést tett, mert a két rendőr jelenlétében az autókereskedés tulajdonosa a férjének is nekitámadt volna, „mindennek elmondták őket”, a pénzüket nem kapták vissza, a rendőrök csak nevettek. Két rendőrt kér, aki jelen lesz és bemennek. Elmondása szerint nem történt rendőri intézkedés, hagyták, hogy megrángassák őket, nem csináltak semmit. Kér egy járőrautót. A véleménye szerint ez nem volt rendőri intézkedés. Kéri vissza a pénzét és a becsületsértés miatt feljelentést tesz, a rendőrök ellen pedig „hallatlan magatartás miatt” kér olyat, aki nem tulajdonos párti. A diszpécser tájékoztatta a panaszos feleségét, hogy tájékoztatja a rendőrséget.

j) A tízedik felvétel (42 másodperc) a panaszos felesége és a 112-es segélyhívó közötti beszélgetést tartalmazza. A panaszos felesége szeretné megköszönni a rendőri intézkedést. Elmondta, hogy a pénzt nehezen, de megkapták. A 112 segítségét is köszöni. A diszpécser visszakérdezett, hogy „akkor most minden rendben van, csak a köszönetét szeretné [megszakadt].”

k) A panaszos felesége ismételten segítségkérést intézett a 112-es segélyhívó felé. (5 perc 32 másodperc). Kérte a központot, hogy őrizze meg a hangfelvételt, mert amint hazamegy a Testületnek ír levelet a rendőri intézkedésről. Ismét elmondta, hogy mi történt a helyszínen. Elmondása szerint kényszerítették őt, leültették egy fotelba, körbevették és kérte, hogy hívja fel a 112-t és köszönje meg a rendőrök segítségét, hogy meg van velük elégedve. A panaszos felesége elmondta, hogy vadak voltak, remegtek, egy olyan papírt íratnak vele alá, amit nem akart. Kénytelen volt a menekülésük érdekében aláírni, de most jelzi, hogy végre most eddig eljutottak, még nincsenek otthon, hogy ezt szeretné, ha megőriznék, hogy kényszerítő hatásra volt az, hogy hívják fel a 112-t. Elmondta, hogy abból semmi nem igaz, hiszen nem látott még TV-ben sem ilyen intézkedést. Hangsúlyozta, hogy a helyiségben videokamera működik, amely a rendőrségre van bekötve. Azt nem tudja, hogy hangot rögzít-e, de többszörösen megalázták. A mozdulatokon a rángatás látszik és egyszer sem avatkoztak be a rendőrök. Ezt követően sapkát húztak a kamerára, mert rájöttek, hogy veszi őket a kamera. A diszpécser tájékoztatta a panaszost, hogy nyugodjon meg, mert mindent rögzítettek.

III.

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy a rendőrök nem működtek közre abban, hogy az autókereskedő a részükre a 10.000 Forintot visszaadja; valamint véleménye szerint a rendőrök fellépése elfogadhatatlan volt.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt a panaszosi kifogást vizsgálta meg, amely arra vonatkozott, hogy a rendőrség nem segített visszaszerezni a 10.000 Forint különbözetet.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2017. április 19-én M. L-nak a Montax Autóház tulajdonoságának 35.000 Forint készpénzt adott át azért, hogy az április 13-án ott vásárolt személygépjármű műszaki érvényességét megújítsák. A műszaki vizsgáztatásról készült számla tanúsága szerint a vizsga 25.000 Forintba került, így a panaszos véleménye szerint visszajár neki 10.000 Forint. A „hibát” Devecser felé tartva észlelte a feleségével, így telefonon keresztül ezt jelezni kívánta M. L-nak, aki felháborodott és azt mondta, hogy alaptalan a panaszos és felesége követelése. A panaszos ezt követően tárcsázta a NAV-ot, akik arról tájékoztatták, hogy kísértékű csalás bűncselekmény, amely rendőrségi hatáskörbe tartozik. Erre figyelemmel a panaszos (vagy a felesége – ez a dokumentumokból egyértelműen nem állapítható meg, hogy melyikük telefonált) a 112-es segélyhívón keresztül a fenti tartalommal bejelentést tett a rendőrségnek. A hívás hatására ahogyan megérkeztek az autóházhoz már két rendőr várta őket, aki részletesen meghallgatta mindkettőjüket, majd M. L-t az autóház tulajdonosát.

A rendőrség a panaszos tényelőadásával megegyező történeti tényállásról tájékoztatta a Testületet. Többszörfnformációként hozta a hatóság a Testület tudomására, hogy a panaszost és a feleségét is részletesen tájékoztatták arról, hogy a bejelentésben meghatározottak nem tartoznak rendőrségi hatáskörbe, így érdemben nem tudnak eljárni. Bűncselekmény és/vagy szabálysértés gyanúja nem merült fel sem a bejelentés alapján, sem a helyszínen tapasztaltakat követően sem. Erre figyelemmel tájékoztatták a panaszost és a feleségét, hogy érdemben nem intézkedhetnek, vitájuk polgári peres útra tartozik.

a) Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8. § (1) bekezdés értelmében a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről - ha az elkövető ismert, annak megjelölésével - feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A (2) bekezdés alapján a rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. Végezetül a (3) bekezdés szerint, ha a szándékos bűncselekmény elkövetésének helyszínén tetten ért vagy a menekülő elkövető elfogására nincs mód, a rendőr haladéktalanul intézkedik az elfogás és – szükség esetén – a helyszín biztosítása iránt. Ezeket a rendelkezéseket egészíti ki a Szolgálati Szabályzat soron következő szakasza. A 9. § (1) bekezdés szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz. A (2) bekezdés alapján a szóbeli figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetését elismerő személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására. A (3) bekezdés szerint a rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy

b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és – amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele – rendelkezik a tevékenység ellátásához, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

Mind a panaszos, mind a rendőrség azonos tartalmú információkat közölt az eset kapcsán, vagyis (1) a panaszos a felesége telefonon keresztül tett bejelentést a rendőrségre, hogy (2) M. L. a M. autóház vezetője 10.000 Forint különbözetet nem ad nekik vissza a korábban átadott 35.000 Forintból, annak ellenére, hogy a műszaki vizsga díja 25.000 Forint volt; és (3) emiatt rendőri segítséget kérnek a helyszínrre.

A rendőrség által, a Testület rendelkezésére bocsátott dokumentumokból kiderül, hogy a panaszos felesége a segélyhívón (112) keresztül tette meg a bejelentését a V. Megyei TIK Ügyeletére. A hívását fogadták, és szinte azonnal a helyszínrre irányítottak két gépkocsizó járőrszolgálatot ellátó rendőrt, akik a panaszost és feleségét a helyszínrn fogadták. A panaszost, a feleségét, M. L-t részletesen meghallgatták a történte kapcsán és megnézték a keletkezett dokumentációkat (átadás-átvételi elismervény, számlák). Erre figyelemmel a rendőrök megállapították, hogy a felek között a magánjog területére tartozó jogvita alakult ki, amely kapcsán – hatáskörük hiányában – érdemi rendőri intézkedés foganatosítása nem áll módjukban. A helyszínrn a szükséges jogi felvilágosítás nyújtásán túl érdemben nem járhatnak el. A rendőrség előadása szerint a panaszost és feleségét tájékoztatták arról, hogy vitájuk polgári peres bíróság hatáskörébe tartozik, abban ők érdemben nem járhatnak el. Ezt a tényt erősíti M. L. rendőrségnek írt levele, amelyben ezen tényről részletesen beszámolt. Az egyik intézkedő rendőr jelentésében rögzítette, hogy a rendőrök azért maradtak a helyszínrn, mert a panaszos és felesége ehhez ragaszkodott. A rendőri jelenlét elősegítette a jogvita helyszínrn történő megoldását, amely azzal zárult, hogy M. L. 12.000 Forint készpénzt adott át a panaszosnak és feleségének átadás-átvételi elismervény ellenében, majd távoztak a helyszínről.

A Testület ahhoz, hogy a rendőrség intézkedési kötelezettségének keletkezése kérdésében állást foglaljon, azt kell mérlegelnie, hogy felmerülhetett-e szabálysértés/bűncselekmény elkövetésének, a rendőrségi fellépéshez szükséges gyanúja. A panaszos vajon olyan információkat hozhatott-e a rendőrség tudomására, amelyek alkalmasak lehettek intézkedési kötelezettség keletkeztetésére a rendőrség oldalán.

A kérdéssel kapcsolatban a Testület utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely szabálysértés/bűncselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy valamely eljárás alá vont személy elkövetett-e szabálysértést/bűncselekményt, azonban ha – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként szabálysértés/bűncselekmény gyanújára hivatkozik – nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló magatartás értékelését, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely szabálysértés/bűncselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

A Testület erre a kérdésre egyértelműen nemleges választ adott. A Testület véleménye szerint már a panaszos telefonos bejelentése sem volt alkalmas arra, hogy a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztessen, hiszen abban semmilyen jogellenes cselekmény (bűncselekmény, szabálysértés, szabályszegés) gyanúját nem hozta a hatóság tudomására. A

rendőrségnek eleve meg sem kellett volna jelennie a helyszínen, hiszen a panaszos feleségével folytatott telefonbeszélgetés során egyértelművé vált, hogy gépjármű adásvétele során keletkezett vitája az autókereskedés tulajdonosával, amely elszámolási jellegű. A helyes elszámolás kieszközlése, azaz a felek közötti jogvita érdemi eldöntése nem áll a rendőrség hatáskörében, hiszen ha érdemben eljárának ilyen esetben, akkor a hatáskörükön túlterjeszkednének, amely a hatáskörrelvonás alkotmányos tilalmába ütközne.

Figyelemmel arra, hogy a rendőrök részére a TIK nem hozott olyan információkat, amely bármely jogellenes cselekmény elkövetésére utalt volna, valamint a helyszínen megjelenő járőrök nem tapasztaltak jogellenes cselekményt, így érdemben nem is intézkedhettek volna a panaszos bejelentése alapján, hiszen egy elszámolási jellegű vita rendezése nem áll a rendőrség hatáskörében. Minderre tekintettel a Testület véleménye szerint a rendőrséget, a telefonos bejelentés alapján intézkedési kötelezettség nem terhelte, így emiatt nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga.

b) A rendőrség mégis a tényállás pontosítása, tisztázása érdekében megjelent a helyszínen, tájékozódott és megállapította, hogy a felek között elszámolási jogvita van, amely gépjármű adásvétele kapcsán alakult ki közöttük. Ennek kapcsán felhívták a felek figyelmét arra, hogy őket intézkedési kötelezettség nem terheli, a jogvitát – ha a helyszínen nem tudják rendezni –, akkor polgári peres bíróság nyújthat a részükre segítséget. A rendőrség előadása szerint a panaszos és felesége nem akarta tudomásul venni a részükre közölteket és kérelmezte, hogy a rendőrök maradjanak a helyszínen. Ennek hatására M. L. 12.000 Forint készpénzt adott át átadás-átvételi elismervény ellenében a panaszosnak és feleségének.

A Testület erre tekintettel azt vizsgálta meg, hogy a rendőrök mennyiben tettek eleget felvilágosítás-adási és segítségnyújtási kötelezettségüknek.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés értelmében a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét az Rtv. 24. §-a szabályozza, amely szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége megghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. (A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.)

A Testület fontosnak tartja az arányos intézkedésre vonatkozó Rtv. 15. §-ában foglaltakat is ismertetni. Az (1) bekezdés előírja, hogy „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.” Ezt egészíti ki a (2) bekezdés, amely alapján „több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”

Mindezen körülményekre tekintettel a panaszos és felesége részére felvilágosítás-adás volt szükséges, amelyet a panaszossal és feleségével intézkedést lefolytató rendőr – M. L. által is megerősítetten – az Rtv. 24. § (1) bekezdése alapján már megadott: a járőrök egyike a bejelentés helyszínén többször felvilágosította a panaszost és feleségét a rendőrség hatáskörének a hiányáról, és a polgári peres bíróság hatásköréről.

Összegezve a fentieket, a Testület álláspontja szerint a rendőrséget nem terhelte intézkedési kötelezettség tekintetben, hogy közreműködjenek a panaszosnak a szóban forgó elszámolási jellegű vita rendezésében, hiszen az nem állt a hatáskörükben. A tényállás felderítését követően a rendőrséget az Rtv. 24. § (1) bekezdése szerint felvilágosítás-nyújtás kötelezettsége terhelte, amelynek maradéktalanul eleget tettek. Ettől több és eltérő rendőri intézkedés végrehajtása nem volt elvárható a rendőrségtől, hiszen a tevékenységét szigorúan szabályozó normák, ezt számára nem tették lehetővé.

Minderre tekintettel a Testület nem talált olyan mozzanatot a rendőrök magatartásában, amely mulasztást vethetett volna fel, így arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszossal szemben intézkedő rendőrök a jogszabályi előírásoknak megfelelően intézkedtek, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga.

2) A panaszos több szempontból is kifogásolta a vele szemben intézkedő rendőrök fellépését.

A panaszos véleménye szerint a rendőrök őt és a feleségét arra kényszerítették, hogy olyan papírokat írjanak alá, amelyeket az egyik rendőr az autókereskedés számítógépén az intézkedés időpillanatában írt. A rendőrök azt mondták a panaszosnak és a feleségének, hogy amennyiben nem írja alá a papírokat, akkor „rosszul fog járni”. A rendőrök minősíthetetlen hangon beszéltek velük, ordibáltak. Miután aláírták a kért papírokat arra kényszerítették a panaszost és a feleségét, hogy hívják vissza a 112-es segélyhívót és jelezzék az irányukba azt, hogy a rendőri intézkedés szakszerű volt és ennek hatására a panaszos és felesége problémája megoldódott.

A rendőrség határozottan elutasította a panaszos és felesége által közöltek valóságalapját. Egybehangzóan elmondták a rendőrök, hogy senkit nem kényszerítették semminek az elvégzésére az intézkedés során. Egyébként is életszerűtlen az, hogy a rendőrök kéri meg a panaszost és/vagy a feleségét arra, hogy felhívják a 112-t és ott előadják azt, hogy minden rendben volt az intézkedés során; hiszen erre nincs precedens. Az egyik rendőr véleménye szerint, ha a panaszos és/vagy a felesége ilyet tett, akkor azt bizonyosan hálája jeléül tehetné. A rendőrség előadása szerint nem ordibáltak sem a panaszossal, sem a feleségével, nem mondtak nekik semmi olyat, amely bármely személyhez fűződő joguk sérelmét váltaná ki; továbbá az intézkedés során egy személy sem volt, aki ilyen kifejezéseket intézett volna a panaszos és/vagy a felesége irányába. A rendőrök végezetül arról számoltak be, hogy a panaszos és a felesége kiszámíthatatlan magatartást tanúsított az intézkedés során, amelyet M. L. is megerősített. Egyik percben együttműködők és higgadtak voltak, szinte „barátkoztak” a rendőrökkel, majd hirtelen hisztérikus rohamban törtek ki, amely alapvetően kiabálásban nyilvánult meg.

A Testület a panasz ezen része tekintetében utal az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatára, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot,

ója az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a fentiekén túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület történeti tényállás kialakítása során feloldhatatlan ellentmondásba ütközött a panaszos és a rendőrség által közöltek kapcsán, amelyet a birtokában lévő csekély számú bizonyíték gondos mérlegelésével és a rendelkezésére álló bizonyítási eszközök alkalmazásával sem tudott feloldani. Erre tekintettel nem tudott egy olyan tényállást megállapítani, amely alapján a panaszos kifogását érdemben meg tudta vizsgálni. **Figyelemmel tehát a történeti tényállás homályosságára, a felek előadásai között feszülő ellentmondásra a Testület csakis úgy határozhatott, hogy a panaszos emberi méltósághoz fűződő alapvető jogának a sérelme nem megállapítható.**

IV.

A Testület vizsgálatában megállapította, hogy a rendőrséget nem terheli mulasztás tekintetben, hogy érdemben nem intézkedtek egy adásvételi szerződés teljesítése során felmerült elszámolási jellegű, magánjogi jogvita megoldásában, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga. Továbbá a Testület véleménye szerint a rendőrök eleget tettek a felvilágosítás-nyújtási kötelezettségüknek, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. Végezetül a rendőri fellépésre vonatkozó kifogásokat a Testület érdemben nem tudta megvizsgálni a felek tényelődásai között feszülő, feloldhatatlan ellentmondások miatt, így csakis úgy dönthetett, hogy a panaszos emberi méltóságához fűződő alapvető jogának a sérelme nem megállapítható.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést fogyanatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. szeptember 28.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag